

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ОСНОВ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ТА ОСНОВ ЕКОНОМІКИ

ПИТАННЯ З ОСНОВ ПРАВА

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Основні теорії походження держави і права. Поняття і ознаки держави. Поняття та види функцій держави. Внутрішні й зовнішні функції держави. Класифікація держав за їхньою формою. Форма державного правління. Форма державного устрою. Політичний режим, як одна з форм держави. Загальне поняття про громадянське суспільство. Поняття й основні ознаки правової держави. Механізм держави, державний апарат, орган держави, система органів держави. Поняття й ознаки права. Право – особливий вид соціальних норм. Співвідношення права і моралі. Джерела (форма) права. Загальна характеристика нормативно-правового акта та його види. Поняття і структура правовідносин. Функції права. Поняття системи права. Поняття та види правових систем. Поділ права на галузі, правові інститути та правові норми. Загальна характеристика основних галузей права України. Поняття про законодавство. Поняття, причини і види правопорушень. Поняття і види юридичної відповідальності. Підстава і цілі юридичної відповідальності.

РОЗДІЛ 2. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Хронологічний перелік держав, які існували на території сучасної України. Юридичне оформлення української державності та основні етапи її розвитку. Княжа держава. Козацька держава. Новітня українська держава (1918-1923 рр.). Сучасна держава. Значення історичного досвіду розбудови української державності для сучасного процесу державотворення.

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Закріплення державного, народного й національного суверенітету в Декларації про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності України. Референдум 1 грудня 1991 року. Питання правонаступництва України. Конституція України – Основний Закон держави. Конституційна форма правління, державного устрою й політичного режиму України. Державна символіка України. Державна мова в Україні. Конституційний статус мов національних меншин. Поняття і принципи громадянства України. Конституційні права і свободи громадян України. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні. Правовий статус народного депутата України. Президент України – глава Української держави. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади в Україні. Конституційний статус місцевих державних адміністрацій. Конституційний статус органів правосуддя. Конституційний Суд України. Територіальний устрій

України. Конституційний статус Автономної Республіки Крим. Конституційний статус органів місцевого самоврядування. Порядок внесення змін до Конституції України.

РОЗДІЛ 4. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Поняття, ознаки, основні принципи та джерела цивільного права. Поняття і зміст цивільних правовідносин та підстави їх виникнення, зміни та припинення. Загальна характеристика цивільної правоздатності фізичних осіб. Поняття і види цивільної дієздатності фізичних осіб. Порядок визнання особи безвісно відсутньою. Оголошення особи померлою. Правочини. Здійснення і захист цивільних прав. Поняття і зміст права власності. Види і форми власності в Україні. Захист права власності. Поняття і зміст зобов'язання та підстави його виконання. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Поняття, види, ознаки і функції цивільно-правового договору. Окремі види цивільно-правових договорів. Поняття спадщини. Спадкування за законом і за заповітом. Перша й друга черги спадкоємців за законом. Право на обов'язкову частину спадщини.

РОЗДІЛ 5. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Поняття та предмет сімейного права. Поняття шлюбу та сім'ї. Порядок укладання шлюбу. Порядок припинення шлюбу. Особисті права і обов'язки подружжя. Підстави недійсності шлюбу. Право особистої приватної власності дружини та чоловіка. Прав та обов'язки подружжя по утриманню. Шлюбний договір. Права батьків і дітей на майно. Способи виконання батьками обов'язку утримувати дитину (аліментні зобов'язання). Поняття усиновлення. Особи, які можуть бути усиновлювачами. Опіка та піклування над дітьми. Договір про патронат. Права та обов'язки іноземців та осіб без громадянства у сімейних відносинах.

РОЗДІЛ 6. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТРУДОВОГО ПРАВА

Поняття, предмет і джерела трудового права. Повноваження трудового колективу. Колективний договір. Поняття, зміст та сторони трудового договору. Порядок укладання трудового договору. Поняття і підстави припинення трудового договору. Контракт як особлива форма трудового договору.

Поняття і норма робочого часу. Час відпочинку і його види. Відпустки та їх види. Види робочого дня (тижня). Поняття і види заробітної плати. Гарантійні та компенсаційні виплати. Способи забезпечення дотримання дисципліни праці. Заохочення і стягнення в трудових відносинах. Внутрішній трудовий розпорядок. Дисциплінарна відповідальність у трудовому праві. Матеріальна відповідальність робітників і службовців. Поняття, характеристика і порядок розгляду трудових спорів. Органи які розглядають трудові спори. Поняття і основні принципи правового регулювання охорони праці.

РОЗДІЛ 7. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО І ПРАВОВА ОСНОВА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Екологічне законодавство. Загальна характеристика законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Екологічні права та обов'язки громадян. Права та обов'язки власників природних ресурсів і природокористувачів. Червона книга України.

Земельне законодавство. Загальна характеристика Земельного кодексу України. Право власності на землю. Оренда землі. Порядок вирішення земельних спорів. Компетенція органів державної влади та місцевого самоврядування при вирішенні земельних питань.

РОЗДІЛ 8. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Відносини, які регулюються адміністративним правом. Адміністративне законодавство. Загальна характеристика Кодексу про адміністративні правопорушення. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення (проступку). Юридичний склад адміністративного проступку. Суб'єкти адміністративного правопорушення.

Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Види адміністративних стягнень. Порядок накладення адміністративних стягнень. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.

РОЗДІЛ 9. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Кримінальне законодавство. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Підстава кримінальної відповідальності. Поняття і ознаки злочину. Види злочинів. Стадії вчинення злочину. Суб'єкт вчинення злочину. Вина та її форми. Співучасть у злочині. Покарання та його види. Судимість. Поняття неосудності. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.

РОЗДІЛ 10. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ТА ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ

Правосуддя, його система і завдання. Компетенція судів. Підвідомчість і підсудність цивільних справ та підслідність кримінальних правопорушень. Кримінальне судочинство. Розгляд судами цивільних справ. Порядок розгляду справ у господарських судах. Звільнення від кримінальної відповідальності та покарання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВИ ПРАВА)

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.1003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI
6. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
8. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
9. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 40-44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
11. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко [та ін.]. Херсон: ОЛДІ - ПЛЮС, 2018. 446 с.
12. Загальне адміністративне право : підручник / І. С. Гриценко, Р. С. Мельник, А. А. Пухтецька [та ін.]; за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 568 с.
13. Земельне право України: Навчальний посібник / За загальною редакцією В.П. Мироненко. Київ: Алерта, 2018. 350 с.
14. Екологічне право України: Навчальний посібник. К.А.Рябець. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 438 с.
15. Конституційне право України: навч. посібник [для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання]. 2-е вид., перероб. і доп. / В. О. Боняк, В. А. Завгородній, А. В. Самотуга, Л. А. Філянїна. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 293 с.
16. Конституційне право: навч. посібник / за заг. ред.: М. І. Марчука. Харків. Харківський національний університет внутрішніх справ, 2017. 407 с.
17. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посібник / за заг. ред.: М. В. Афанасьєвої. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.
18. Теорія держави та права: навч. посіб. / за заг. ред. С.Д. Гусарєва, О.Д. Тихомирова. Київ: НАВС: Освіта України, 2017. 320 с.
19. Теорія держави і права: підруч. / Ю.А. Ведерніков. 3-є вид. перероб. і доп. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ: Ліра ЛТД, 2016. 480 с.
20. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

ПИТАННЯ З ОСНОВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

1. Адміністративна реформа.
2. Вертикальна структура виконавчої влади.
3. Виконавчо-розпорядча діяльність.
4. Відомства України.
5. Гілки державної влади в Україні.
6. Делеговані повноваження місцевих державних адміністрацій.
7. Демократія і бюрократія в державному управлінні.
8. Державна служба.
9. Державне управління як вид соціального управління.
10. Державний устрій як визначальний фактор побудови організаційної структури державного управління.
11. Законність дій влади як вимір досконалості дій державних органів. Властивості законності.
12. Інститути прямої демократії в місцевому самоврядуванні
13. Інститут стримувань і противаг як запорука демократичності влади
14. Кабінет Міністрів України.
15. Конституційні засади виконавчої влади в Україні.
16. Контроль як функція державного управління.
17. Міністерства України.
18. Місце громадських організацій в системі публічного управління
19. Об'єкти управлінської діяльності.
20. Основні завдання місцевих державних адміністрацій.
21. Основні органи виконавчої влади України.
22. Особлива роль місцевого самоврядування в системі державного управління
23. Поняття державно-владного механізму.
24. Поняття управління.
25. Поняття управлінського рішення.
26. Порядок формування місцевих державних адміністрацій.
27. Правовий статус органів місцевого самоврядування.
28. Процес підготовки управлінського рішення.
29. Складові змісту прийняття рішення.
30. Служба в органах місцевого самоврядування.
31. Специфічні риси державного управління.
32. Структура місцевих державних адміністрацій.
33. Сутність держави як суб'єкта політичної влади
34. Суть управлінського впливу.
35. Територіальні громади як первинні суб'єкти місцевого самоврядування
36. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади.
37. Технологія процедури прийняття рішень.
38. Трьохступенева структура системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні.
39. Централізація та децентралізація (поняття, проблеми).
40. Цілі державного управління.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
(ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ)**

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Сайт “Законодавство України”. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” [Електронний ресурс] // Сайт “Законодавство України”. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>.
3. Закон України “Про місцеві державні адміністрації” // ” [Електронний ресурс] // Сайт “Законодавство України”. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
4. Закон України “Про державну службу” [Електронний ресурс] // Сайт “Законодавство України”. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
5. Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування” [Електронний ресурс] // Сайт “Законодавство України”. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
6. Закон України “Про Кабінет Міністрів України” [Електронний ресурс] // Сайт “Законодавство України”. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
7. Закон України “Про засади запобігання і протидії корупції” [Електронний ресурс] // Сайт “Законодавство України”. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
8. Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. Теоретичні та організаційні засади державного управління : Навчальний посібник. – К. : Міленіум, 2003.
9. Вступ до публічного адміністрування : навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 382 с. (Укр. мов.).
10. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Одеса : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 372 с. – Режим доступу : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/2aa8d08a-a24e-4579-a834-2b601099c0bd.pdf
11. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с. – Режим доступу : <http://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/DERZHAVNE-UPRAVLINNYA-2012.pdf>
12. Державне управління / За ред. В. Авер'янова. – К. : Юрінком Інтер, 1998.
13. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [О.В. Шевченко, В.В. Романова, Я.А. Жаліло та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук Я.А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с
14. Дзвінчук Д.І., Бакуменко В.Д., Поважний О.С. Державне управління : Курс лекцій. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011.
15. Дзвінчук Д. Психологічні основи ефективного управління : Навчальний посібник. – К. : Нічлава, 2000. – 278 с.

16. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017. Част. 3: Електронна демократія: основи та стратегії реалізації / [Н.В. Грицяк, А.І. Семенченко, І.Б. Жиляєв]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 84 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3685/1/%d1%87%203.pdf>
17. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. – 2011. – 748 с. – Режим доступу : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Encycloped_vydanniy/902a288d-d8fc-42de-b917-9ebd85e716cb.pdf
18. Енциклопедичний словник з державного управління / [Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с. – Режим доступу : http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/slov_01.pdf
19. Козирєва О.В., Озаровська А.В. Публічне адміністрування. Навч. посіб. для здобувачів вищої освіти спеціальності «Публічне адміністрування» освітньо-професійної програми «Адміністративний менеджмент» для всіх форм навчання. Х. : Вид-во НФаУ, 2020. 150 с.
20. Малиновський В. Державне управління : Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2003.
21. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку : Навчальний посібник. – К. : ЗАТ “Нічлава”, 2003.

ПИТАННЯ З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ

РОЗДІЛ 1. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ

Поняття економіки. Предмет економічної науки та еволюція його визначення. Функції економічної науки. Економічні категорії, закони та принципи. Значення економічних знань для суспільства та окремої людини. Позитивна та нормативна економіка. Методи економічного дослідження. Зв'язок економіки з іншими науками.

Сутність та основні види потреб. Економічний закон зростання потреб. Чинники й тенденції розвитку потреб. Блага та їх види. Економічні та неекономічні блага. Сутність, класифікація та взаємодія економічних інтересів. Виробничі ресурси. Поняття обмеженості ресурсів.

Проблема вибору в економіці. Поняття альтернативної вартості. Крива виробничих можливостей та її властивості. Економічний зміст та чинники зміщення кривої виробничих можливостей. Закон зростання альтернативної вартості. Поняття та способи економічного зростання.

Сутність і структура виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Основні фактори виробництва: земля, праця, капітал, здатність до підприємницької діяльності. Форми організації суспільного виробництва: натуральне та товарне. Ефективність виробництва. Продуктивність праці.

Економічна система: сутність, цілі й основні структурні елементи. Типи економічних систем: традиційна, адміністративно-командна, ринкова, змішана. Перехідна економіка. Економічна система сучасної України. Кругообіг економічної діяльності. Основні питання економіки: що виробляти? як виробляти? для кого виробляти? Економічний зміст відносин власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Форми власності та їх еволюція. Реформування відносин власності в Україні.

Виникнення і сутність грошей. Функції та види грошей. Грошова маса. Рівняння грошового обігу. Грошові агрегати. Валютні курси. Конвертованість валют. Інфляція, її сутність, причини, види і соціально-економічні наслідки.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Риси, структура та функції ринку. Основні суб'єкти ринкової економіки. Види ринків: товарів та послуг, природних ресурсів (землі), праці, капітальних ресурсів, грошей, цінних паперів, інформації. Держава у ринковій економіці. Позитивні та негативні зовнішні ефекти (витрати та вигоди третьої сторони). Суспільні (громадські) блага. Економічні функції держави: формування правових засад функціонування економіки, захист конкуренції, перерозподіл ресурсів і доходів, стабілізація економіки. Сутність та види доходів у ринковій економіці. Номінальні та реальні доходи. Рента, її види та механізм формування. Заробітна платня та чинники її диференціації. Позичковий процент. Ставка позичкового процента. Доходи на цінні папери. Курс акції та чинники, що його визначають. Сутність та призначення ринкової інфраструктури. Елементи ринкової інфраструктури. Основні функції та механізм діяльності товарних та фондових бірж, банків, страхових

компаній, довірчих товариств, інвестиційних фондів, служб зайнятості, інформаційно-консультативних фірм, аудиторських організацій.

Попит. Величина (обсяг) попиту. Функція попиту та її графічне зображення. Закон попиту. Нецінові чинники попиту. Цінова еластичність попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Чинники цінової еластичності попиту. Залежність між ціновою еластичністю попиту та виручкою від реалізації. Пропозиція. Величина (обсяг) пропозиції. Функція пропозиції та її графічне зображення. Закон пропозиції. Нецінові фактори пропозиції. Цінова еластичність пропозиції. Фактори цінової еластичності пропозиції. Ринкова ціна. Механізм ринкового ціноутворення. Графічне зображення ринкової рівноваги. Вплив змін у попиту та пропозиції на рівноважну ціну. Причини виникнення дефіциту та надлишку товару (послуги).

Економічна поведінка споживача. Корисність товарів та послуг. Загальна та гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Криві байдужості та бюджетного обмеження. Правило максимізації загальної корисності споживача.

Сутність та види витрат виробництва. Постійні, змінні, загальні, середні та граничні витрати. Явні (зовнішні) та неявні (внутрішні) витрати виробництва. Загальний дохід. Граничний дохід. Прибуток. Бухгалтерський (розрахунковий) та економічний прибуток. Нормальний прибуток. Балансовий та чистий прибуток. Норма прибутку (рентабельності). Закон спадної продуктивності факторів виробництва. Оптимальний обсяг виробництва фірми.

Зміст, основні ознаки та принципи підприємницької діяльності. Основні види підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємництва.

Ринкова конкуренція, її суть. Види економічної конкуренції. Методи конкурентної боротьби. Типи ринкових структур: ринки досконалої і недосконалої конкуренції (ринок чистої конкуренції, монополійний ринок, ринок олігополії, ринок монополістичної конкуренції). Захист конкуренції.

РОЗДІЛ 3. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Система національного рахівництва: необхідність виникнення, зміст, цілі. Сутність та призначення основних макроекономічних показників. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Валовий національний продукт (ВНП). Методика розрахунку ВВП та ВНП. Номінальний та реальний ВВП (ВНП). Дефлятор ВВП (ВНП). Потенційний та фактичний ВВП (ВНП). Інші макроекономічні показники (чистий національний продукт (ЧНП), національний дохід (НД), сукупний особистий дохід) та методика їх розрахунку.

Макроекономічна рівновага. Сукупний попит. Складові сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Чинники сукупного попиту та сукупної пропозиції. Зміст макроекономічної рівноваги. Причини та наслідки порушення макроекономічної рівноваги.

Економічне зростання. Чинники та типи економічного зростання. Економічний розвиток. Циклічність економічного розвитку. Економічний цикл. Види циклів. Фази економічного циклу.

Зайнятість і безробіття у ринковій економіці. Робоча сила (економічно активне населення). Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Фактичне та

природне безробіття. Приховане безробіття. Рівень безробіття. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон Оукена. Зайнятість та безробіття в Україні.

Сутність та види податків. Принципи оподаткування. Податкова ставка, види податкових ставок. Типи оподаткування: пропорційне, прогресивне, регресивне. Державний бюджет. Основні статті доходів та видатків державного бюджету. Вплив ставки оподаткування на суму надходжень до державного бюджету. Крива Лаффера. Дефіцит державного бюджету. Способи фінансування дефіциту державного бюджету. Сутність та причини виникнення державного боргу.

РОЗДІЛ 4. СВІТОВА ЕКОНОМІКА

Сутність та структура світового господарства. Міжнародний поділ праці як чинник розвитку світового господарства. Міжнародна торгівля. Принципи абсолютної та порівняльної (відносної) переваг у міжнародній торгівлі. Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі. Сутність та структура торговельного балансу. Сальдо торговельного балансу. Причини виникнення та шляхи подолання дефіциту торговельного балансу. Методи регулювання міжнародної торгівлі. Зміст політики протекціонізму та лібералізму.

Сутність, структура та еволюція міжнародної валютної системи. Європейська валютна система. Міжнародні валютно-фінансові організації. Співпраця України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями.

Сутність глобалізації. Форми прояву глобалізації. Суперечливі наслідки процесу глобалізації світогосподарського розвитку. Основні види глобальних проблем та шляхи їх розв'язання. Інтеграція України в глобальну економіку.

РОЗДІЛ 5. ЕКОНОМІКА ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Суть і зміст управлінської діяльності. Універсальність управління. Суть і загальна характеристика управління. Особливості управлінської праці. Рівні управління та їх характеристика. Особливості управлінської праці на різних рівнях управління.

Планування як функція управління. Сутність планування, види планів. Стратегічне планування. Функція організування. Мотивація як функція управління. Контроль як функція управління. Види і форми контролю. Організація ефективного контролю діяльності на різних рівнях управління.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ)

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін. ; за ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха. – 4-те вид., виправл. та доп. Л.: Априорі, 2020. 648 с.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Економічна теорія: політекономія: підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид., перероблене і доповнене. К.: Знання, 2014. 710 с. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_ekonomichna_2014.pdf
5. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
6. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Теліщук та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 298 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspsui/bitstream/doc/2737/3/2668_IR.pdf
7. Історія економіки та економічної думки: підручник / Базилевич В.Д., Гражевська Н.І., Гайдай Т.В. та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2018. 775 с.
8. Мацелюх Н.П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, П.В. Круш, В.В. Мартиненко, М.М. Теліщук та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 226 с.
9. Макроекономіка: базовий курс: навчальний посібник / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] Київ: КНЕУ, 2016. 253 с. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/27472/baz_kurs_16.pdf?sequence=1&isAllowed=y
10. Макроекономіка: навчальний посібник / Бакланова О.Г., Брагарник О.О. та ін. ; за заг. ред. М. І. Зверькова. Одеса : ОНЕУ, 2017. 267 с. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/np_2015.pdf
11. http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/np_2015.pdf
12. Основи економічної теорії: навчальний посібник / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської. К.: Каравела, 2016. 448 с.
13. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
14. Проданова І. І., Данилейчук Р.Б. Національна економіка : навчальний посібник. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. 198 с. URL: <http://chitalnya.nung.edu.ua/node/4484>
15. Яцюк О. С. Мікроекономіка : навчальний посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 195 с. URL: <http://chitalnya.nung.edu.ua/node/5306>